

Boegbeelden groene sector

Branchevereniging VHG verzamelt 'boegbeelden': mensen die een bijzondere betekenis hebben (gehad) voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Door deze mensen te portretteren in VHG Magazine, kan de branche kennis nemen van hun inzichten en ideeën. We hopen dat deze verhalen inspireren om concreet invulling te geven aan het thema 'groen maakt gelukkig'. In dit nummer een gesprek met landschapsarchitect Adriaan Geuze over het Nederlandse landschap als hoogste cultuurgood.

Landschapsarchitect Adriaan Geuze:

“Het landschap is voor veel mensen heel ver weg”

Landschapsarchitect Adriaan Geuze reist voor zijn werk de hele wereld over. Met zijn bureau West 8 in Rotterdam realiseert hij tal van indrukwekkende projecten en wint daar prestigieuze prijzen mee. Dat is allemaal geweldig, maar als het erop aankomt, is het Nederlandse landschap dat hem écht gelukkig maakt. Tegelijkertijd maakt hij zich er grote zorgen over. Want het landschap verdwijnt in hoog tempo, zo constateert hij.

Door Annemieke Bos
Fotografie Cornelle de Jong

Alles aan het typisch Hollandse landschap vindt Geuze mooi: de horizon, de lucht, de harde wind, eb en vloed, het strand, de polders. Ook de snelweg hoort daarbij. “Daar ben ik dol op, hypnotiserend is dat.” Geuze geniet van het Nederlandse landschap in alle dimensies en uitingen zoals gedichten, schilderijen en foto's. “We hebben geen Bach en geen eetcultuur. Het landschap is ons grootste cultuurgood. Ik ben er alleen niet zo optimistisch over.”

Hunkering

Het Nederlandse landschap verdwijnt, stelt de landschapsarchitect vast. “In heel veel gebieden komt de stedeling wel erg ver van het landschap te wonen. Ik ken een aantal gebieden waar dat te ver is. In Zuid-Holland zie je dat bijvoorbeeld. De ruimte buiten, daar kom je als stadsbewoner haast niet meer. Ja, als je de auto neemt. Ik denk dat dat een van de grote problemen is die we nu zien.” Geuze legt zijn standpunt uit aan de hand van een voorbeeld. “Vraag aan een inwoner van Amsterdam of hij vaak 'buiten' komt. Hij zal antwoorden 'ja natuurlijk, ik kan fietsen langs het Noord-Hollands Kanaal, door Het Twiske, langs de Amstel, wandelen in het Amsterdamse Bos of langs het IJ.' Kortom: de Amsterdammer heeft heel erg het idee dat hij dicht bij het landschap woont. Als je dat aan iemand vraagt in Rotterdam, krijg je een ontkenkend antwoord. Het landschap is voor die mensen heel ver weg en ze hebben geen idee hoe ze daar zouden moeten komen. In hun dagelijkse rituelen bedoel ik dan. Dat vind ik op z'n minst verrassend, want in tijdschriften, reclames en films zie je altijd de hunkering naar het landschap. We leven nu voor het eerst in een tijd dat die beelden niet meer kloppen. De werkelijkheid is voor veel mensen anders dan de illusie in de Libelle, 'het is voorjaar, we gaan fietsen, er op uit'. Met je kind naar een koe? Dat gaat niet als je in Rotterdam woont. Het is een trieste constatering. Daar moeten we wat aan doen. Minder het landschap vermorsen. Het verdwijnt om plaats te maken voor buitenwijken en bedrijvenparken. Het wordt onzichtbaar gemaakt achter geluidswallen. Daarnaast leeft er een groot misverstand, namelijk dat landschap synoniem wordt gemaakt aan milieu. Er wordt tegenwoordig alleen maar in termen van milieu over landschap gepraat. Dat misverstand is heel domi-

Mijn groenplek

“Alles aan het typisch Hollandse landschap vind ik mooi: de horizon, de lucht, de harde wind, eb en vloed, het strand, de polders. Ook de snelweg hoort daarbij. Daar ben ik dol op, hypnotiserend is het. Ik ben een alleseter. Ik houd van de Maasvlakte en Europoort. Ik hallucineer op het Hollands Diep, zeil op de Grevelingen, langs de oevers van het IJmeer, in de Haarlemmermeerpolder. Het Groene Hart, Friesland, de fluisterende IJssel, de Waddeneilanden, het houdt niet op. Ik ervaar het allemaal als een geschenk. Dat is mijn anker, ik overdrijf niet. Ik ken de gebieden ook als mijn broekzak. Daar zie je de Nederlandse cultuur en traditie. Dat is waar ik vandaan kom.”

nant, ook in het politieke debat. Het landschap wordt zelfs met bulldozers kapot gemaakt om er natuur van te maken. Erg harteloos en rauw gaat het eraan toe. Het fenomeen cultuurlandschap, zoals een gebouw een monument kan zijn, verdwijnt. We hebben eigenlijk weer een Jac. P. Thijsse nodig die het volk uitlegt hoe een landschap in elkaar zit en dat het niet alleen maar biotopen, biodiversiteit of plantenverzamelingen zijn. Dat is een verenging van het begrip.”

Rust in je hoofd

De band met het landschap houden, dat is volgens Geuze belangrijk voor mensen. “Waarom wonen Nederlanders niet in Londen of Parijs? Dat is een interessante vraag. Dan woon je bij een metrohalte of een stadspoort. Nederlanders wonen in kleine stadjes omdat ze houden van een overzichtelijke samenleving en de illusie hebben dat ze eruit kunnen. Kennelijk hebben ze ooit gekozen om zo te wonen.

Het groene tussengebied is er een van de meest interessante kenmerken van. Ik ben in die zin ook heel erg een Nederlander. De grote hoeveelheid steden die redelijk dicht bij elkaar liggen, functioneren samen eigenlijk als een metropool. Bewoners van Barneveld en Alkmaar bijvoorbeeld, maken gebruik van dezelfde voorzieningen zoals Schiphol. We zijn gewend om tussen de verschillende steden te reizen. Heel bijzonder is het Nederlandse cultuurlandschap dat daartussen ligt. Daar genieten we van. Het maakt ook dat je de seizoenen waarneemt als je reist. Dat je thuis kan komen, nadat je er even 'uit' bent geweest. Dat zijn waarden die voor mensen zeer belangrijk zijn. Als je rust in je hoofd wilt hebben, wat we toch allemaal nodig hebben, dan is dat wel de kern.”

Identiteit

Geuze is ervan overtuigd dat het landschap bepalend is voor de cultuur van

Adriaan Geuze

Adriaan Geuze (1960) is geboren in Dordrecht. Urenlang struinde hij als kind rond in de polder. "Vissen, eieren zoeken, vuurtje stoken, vloten bouwen, van bruggen springen. Ik ben niet per ongeluk landschapsarchitect geworden, er is wel een kiem gelegd." Geuze studeerde landschapsarchitectuur aan de Universiteit van Wageningen en richtte in 1987 zijn bureau West 8 Landscape Architects op. Het bureau is internationaal actief en sleepte al vele prestigieuze prijzen in de wacht. Op 2 februari 2012 ontving Geuze de oeuvreprijs Bouwkunst van het Mondriaanfonds. Verder is hij hoogleraar landschapsarchitectuur aan de universiteit van Harvard. Per 1 september 2012 is hij benoemd tot buitengewoon hoogleraar Landschapsarchitectuur aan de Wageningen University.

> een land. "Zwitserland bijvoorbeeld, bestaat voor tweederde uit de Alpen. Hun identiteit ontleent de Zwitsers naar mijn idee volledig aan die bergen. In Nederland is het kunstmatige landschap met de polders en slootjes bepalend voor de identiteit. Onze taal, democratie, godsdienst zijn allemaal bepaald door dat landschap. Dat is nogal wat. Kunnen we zonder? En wat zijn we dan? Waarom heeft Linda de Mol zo'n succesvol programma waarbij je de indruk hebt dat je naar Nederland kijkt? Waarom staat op een pak melk een boerderij en een horizon alsof het een schilderij van Paulus Potter is? Kennelijk zijn dat existentiële waarden. IJkpunten, waarmee mensen zich identificeren. Ik denk dat dat uiteindelijk is wat ons bindt, wat ons uniek maakt. Daar zit de cultuur van de Nederlanders. Groen is onbewust heel belangrijk. We vinden het alleen zo gewoon dat we er niet eens op letten als het verdwijnt. In een aantal delen van Nederland verdwijnt het landschap zienderogen. Als je naar bepaalde stukken van Zuid-Holland kijkt, zie je dat. We moeten oppassen dat het in Noord-Holland en Utrecht niet ook met dezelfde snelheid zal verdwijnen. Veel nieuwe wijken zullen gelukkig door de cri-

sis niet morgen worden gebouwd. Maar het tempo waarin het landschap is verdwenen de afgelopen dertig jaar is uniek in de geschiedenis. De boskap in het Amazonegebied, de teloorgang van het milieu in China zijn vergelijkbaar met de teloorgang van het interstedelijk tussen-gebied in het westelijk deel van Nederland. Wat mij vooral fascineert is dit: Nederlanders zijn dol op het landschap. Dat is wat we delen, daarom komt het nog steeds in de media, is het achtergrond van commercials en films. Maar op de een of andere manier slagen we er in de ruimtelijke ordening niet in om dat als een waarde te nemen. Gemiddeld zijn wethouders en gedeputeerden niet geïnteresseerd in het landschap, dat stel ik vast. In heel grote stukken van Nederland is dat een feit. En zij gaan erover. Dat moet veranderen. Ons landschap is zo geen goed uitgangspunt voor een hoogwaardige economie. Een hoogwaardige economie floreert bij uitstek in een kwalitatieve omgeving: daar waar het milieu goed is, het voedsel goed, waar mensen zich veilig voelen en er een mooi landschap is waarmee ze een relatie hebben. Dat laatste kan ik voor grote stukken van Nederland niet zonder meer vaststellen.

De toekomst zal zijn aan hoogopgeleide mensen, een prachtig landschap, een zeer goed milieu, schitterende binnensteden, culturele voorzieningen en prachtig onderwijs. De toekomst is niet ronddwalen in een oneindig suburbia en een gefragmenteerd verramsjt cultuurlandschap".

Knettergroene steden

Met het groen in de binnensteden zit het wel goed, meent de architect. "De oude binnensteden zijn onwaarschijnlijk mooi. De nieuw gebouwde steden baden in het groen. Kijk naar Zoetermeer, Ede, Veenendaal, Almere, Nieuwegein, Spijkenisse, allemaal knettergroen. Ik zie daar het probleem niet zo. Industriesteden van weleer zoals Tilburg en Almelo zijn tegenwoordig ook prachtig. Steden die een tik hebben gekregen, bijvoorbeeld in de oorlog, worden weer heel mooi. Daar ben ik heel optimistisch over. Van belang is om vooral aan de stedelingen – in het bijzonder aan kinderen en allochtonen – over te dragen dat het landschap als cultuurfenomeen grote waarde heeft. Hoe kom je er en hoe ga je ermee om? Dat is een mooi thema voor educatie." ■

Productiviteit krijgt een nieuwe wending.

Groundsmaster® 360 Quad-Steer™

Het revolutionaire vier-wiel gestuurde Quad-Steer systeem van de nieuwe Toro Groundsmaster 360 tilt productiviteit naar een ongeëvenaard niveau. U keert de machine maar liefst 180 graden zonder de grasmot te beschadigen, volgt elke bocht naadloos en de zijkant van elke heuvel moeiteloos. Tegelijkertijd geniet u van de gebruiksvriendelijke bediening en de verrassend comfortabele manier van werken.

Meer weten?
Kijk op www.jeanheybroek.com

TORO Count on it.

Payrolling is geschikt voor:

- oproep- en seizoenskrachten
- tijdelijke werknemers voor een bepaald project
- verlengen van een proeftijd
- nieuw aan te nemen personeel
- studenten, scholieren en 65+-ers
- EU-medewerkers
- overname (zelf geworven) uitzendkrachten/medewerkers
- BBL-ers (beroepsbegeleidende leerweg)

payrollbureau.nl

De norm voor payroll

Een volle werkdag op één batterijlading!

MIN x MIN = PLUS

- MINder uitstoot van schadelijke stoffen
- MINder geluidsproductie
- MINder gebruikskosten per uur/dag
- MINder onderhoudskosten/stilstand
- MINder gewicht in handen
- MINder terugverdientijd

Spaar je gezondheid en tegelijkertijd duizenden euro's. Ervaar alle **PLUS**punten van **PELENC** elektrisch gereedschap. Vraag uw dealer om een uitgebreid rekenvoorbeeld.

Het meest rendabele elektrisch gereedschap:

bosmaaiers	hoogsnoeiers
bladblazers	heggenscharen
kettingzagen	snoeischaren

Exclusief **PELENC** importeur voor Nederland

Hoopjesweg 48 - 50, 8051 DC Hattem
Tel. 038 - 44 46 160
www.odeleewgroentechneek.nl